

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Szkole Podstawowej nr 33 Specjalnej z Oddziałami Przyszpitalnymi
w Chorzowie
– podstawowe procedury postępowania

Poniższy dokument został stworzony w oparciu o:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
- Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 r. nr 120 poz. 526)
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012 poz. 1169)

Preambuła

Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Szkoły Podstawowej nr 33 Specjalnej w Chorzowie są działania mające na celu dobro dziecka, ochronę jego godności i poszanowanie jego praw. Każdy pracownik szkoły traktuje małego z szacunkiem, dba o jego prawidłowy rozwój i uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika placówki wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy placówki, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz własnych kompetencji, przestrzegając zarządzeń i procedur określonych w niniejszym dokumencie. Zwiększanie wśród pracowników szkoły świadomości dotyczących zagrożeń pozwoli na efektywniejsze im

zapobieganie oraz tworzenie środowiska pozbawionego czynników mogących doprowadzić do naruszenia praw dziecka.

Rozdział 1

Postanowienia Ogólne

CEL PROCEDURY - przeciwdziałanie wszelkim aktom krzywdzenia uczniów.

Standardy ochrony uczniów to zbiór zasad, których przyjęcie sprawia, że Szkoła jest bezpieczna dla uczniów – jego pracownicy potrafią zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia ucznia oraz podjąć działania profilaktyczne oraz interwencyjne.

DEFINICJA PRZEMOCY:

O przemocy mówimy, gdy spełnione są 4 warunki:

- intencjonalne działanie lub zaniechanie działania (działanie z premedytacją)
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą i wykorzystuje tę przewagę przeciwko niej
- działanie lub zaniechanie działania jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej
- osoba, wobec której stosowana jest przemoc doznaje cierpienia, szkód fizycznych i psychicznych

Na przemoc składa się:

- przemoc fizyczna
- przemoc psychiczna
- wykorzystywanie seksualne
- przemoc finansowa
- zaniedbanie

Dziecko w świecie przemocy:

- dziecko maltretowane
- dziecko wykorzystywane seksualnie
- dziecko zaniedbane
- dziecko jako świadek przemocy domowej
- dziecko jako przedmiot rozgrywek rodzicielskich

Cechy charakteryzujące ofiarę przemocy:

- jest słabsza fizycznie i/lub psychicznie od sprawcy,
- ma chroniczne poczucie zagrożenia oraz bezsilności, co powoduje zaburzenia nastroju,
- irracjonalnie wierzy w onnipotencję sprawcy,
- ma zaniżoną samoocenę – poczucie bezwartościowości,
- bierze na siebie odpowiedzialność za zachowanie sprawcy, ma nadmierne poczucie winy,
- ciągle żyje w stresie – jest przeciążona emocjonalnie,
- stosuje bierne mechanizmy radzenia sobie – unikanie prowokacyjnych zachowań, czy minimalizowanie obrażeń.

Rozdział 2

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Standard 1. POLITYKA: Szkoła ustanowiła i wprowadziła w życie politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Dokument ten zawiera jasne wytyczne jak w szkole przeciwdziałać naruszaniu praw dzieci.

a. Polityka dotyczy wszystkich pracowników szkoły

b. Dyrektor zatwierdził politykę i odpowiada za jej monitorowanie i wdrażanie

c. Dyrektor wyznaczył osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji (rola, zadania, jasno określone)

d. Polityka ochrony dzieci jasno i kompleksowo określa :

- zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników
- sposób reagowania w szkole na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia
- zasady bezpiecznych relacji pracownicy - dziecko
- zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych
- zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dziecka

e. Polityka jest opublikowana i promowana wśród pracowników szkoły, rodziców, uczniów (działania edukacyjne, informacyjne)

Standard 2. PRACOWNICY: Szkoła monitoruje, edukuje, angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

a. W ramach rekrutacji pracowników sprawdzane są referencje. Obowiązuje składanie oświadczenia przez pracownika o jego niekaralności za przestępstwa seksualne.

b. Obowiązuje oświadczenie pracownika dotyczące niekaralności, braku toczących się postępowań karnych i dyscyplinarnych.

c. Określone są zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi

- zachowania niedozwolone
- zachowania pożądane w kontaktach z dziećmi – uczniami

d. Szkoła zapewnia pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacji zagrożenia w zakresie:

- rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci
- procedur interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

- odpowiedzialności prawnej pracowników szkoły zobowiązanych do podjęcia interwencji
- procedura „Niebieskiej Karty”

e. Pracownicy pracujący z uczniami są przygotowani, by edukować:

- uczniów na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem
- opiekunów uczniów na temat wychowania uczniów bez przemocy oraz chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem.

f. Pracownicy dysponują materiałami edukacyjnymi dla uczniów i dla rodziców oraz je aktywnie wykorzystują.

g. W placówce organizowane są spotkania edukacyjne dla rodziców w zakresie: wychowania uczniów bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem.

Standard 3. PROCEDURY: W szkole funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia krzywdzenia dziecka oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

a. Szkoła wypracowała procedury, które określają jakie działania należy podjąć w sytuacji krzywdzenia ucznia lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony pracowników szkoły, członków rodziny, rówieśników i osób obcych.

b. Szkoła dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia uczniów (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom.

c. W szkole są wyeksponowane informacje dla dzieci dotyczące uzyskania pomocy w sytuacji trudnej (numer telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży)

Standard 4. MONITORING: Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony uczniów.

a. Przyjęta polityka ochrony uczniów jest weryfikowana i oceniana – przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa uczniów.

- b. W ramach weryfikacji polityki szkoła konsultuje się z rodzicami/opiekunami uczniów
- c. Wnioski z przeprowadzonej weryfikacji i oceny należy pisemnie udokumentować.

POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

Najważniejszym celem wszystkich działań podejmowanych przez nauczycieli i pracowników szkoły jest dobro dziecka. Dziecko traktowane jest z szacunkiem, uwzględniane są jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.

Rozdział 1

Objaśnienie terminów

§ 1

1. Pracownikiem szkoły jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, wolontariusz, osoba z zewnątrz prowadząca zajęcia z dziećmi.
2. Dzieckiem w świetle polskiego prawa jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic, opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczegółowych lub orzeczenia sądu (w tym rodzina zastępcza).
4. Zgoda opiekuna dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z opiekunów prawnych dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami dziecka należy poinformować opiekunów o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno-opiekuńczy.
5. Krzywdzeniem dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki lub zaniedbywanie dziecka przez jego opiekunów.
6. Osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem uczniów w Internecie.

7. Osoba odpowiedzialna za Politykę Ochrony Dzieci – to wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad realizacją Polityki Ochrony Dzieci w placówce.

8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

9. Zespół interwencyjny – zespół powołany przez dyrektora szkoły w skomplikowanych przypadkach. W skład zespołu wchodzi co najmniej trzy osoby spośród:

- osoby odpowiedzialne za Politykę Ochrony Dzieci - pedagog szkolny;

- psycholog;

- wychowawca dziecka;

- dyrektor/wicedyrektor szkoły;

- pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka

10. Zespół powoływany jest w trybie natychmiastowym.

11. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie przebiegu działań jest dyrektor szkoły

Rozdział 2

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2

12. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy placówki zwracają się do osoby odpowiedzialnej za realizację Polityki Ochrony Dzieci, która podejmuje rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

13. Pracownicy monitorują sytuację i dobre samopoczucie dziecka.

14. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji pracownik-dziecko, uczeń-uczeń ustalone w szkole.

Rozdział 3

Procedury i zasady interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 3

15. W przypadku podjęcia przez pracownika szkoły podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej przekazania uzyskanej informacji pedagogowi szkolnemu, psychologowi, wicedyrektorowi, dyrektorowi szkoły.

§ 4

16. Pedagog, wicedyrektor, dyrektor wzywa opiekunów dziecka, informuje o podejrzeniu krzywdzenia dziecka.

17. Wychowawca, psycholog lub pedagog sporządza w ciągu 5 dni:

a) opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem (w obecności drugiego pracownika pedagogicznego, który sporządza notatkę z rozmowy);

b) opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z rodzicem;

c) opis sytuacji od innych instytucji wspierających rodzinę (OPS, Policja) jeśli istnieje taka możliwość;

d) plan pomocy dziecku;

18. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:

a) podjęcia przez instytucje działań, jakie szkoła zapewnia dziecku w celu poczucia bezpieczeństwa

b) współpracę z rodzicami, opiekunami dziecka

c) skierowanie do specjalistycznych poradni

§ 5

19. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystania seksualnego, znęcania się fizycznego, psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor powołuje zespół interwencyjny w składzie: psycholog, pedagog, wychowawca, dyrektor szkoły, inni pracownicy posiadający wiedzę o krzywdzeniu dziecka.

20. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, spełniający wymogi określone w §4 pkt.18 Polityki, na podstawie opisu sporządzonego przez członków zespołu.

21. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosił rodzic prawny opiekun dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny zaprasza opiekunów dziecka na spotkanie, w celu omówienia zgłaszanego podejrzenia. Z przebiegu spotkania sporządza się protokół.

§ 6

22. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany opiekunom dziecka przez osobę odpowiedzialną za Politykę Ochrony Dzieci w szkole z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

23. Dyrektor informuje opiekunów dziecka o obowiązku placówki polegającym na zgłoszeniu podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekuńczy, lub przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego - procedura Niebieskiej Karty).

24. Dyrektor szkoły, po poinformowaniu rodziców, składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

25. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji, do której zostało skierowane zawiadomienie.

26. W przypadku, gdy istnieje podejrzenie krzywdzenia dziecka, zgłoszone przez opiekunów dziecka lub pracowników szkoły, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

§ 7

27. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji (ZAŁĄCZNIK NR 1). Kartę załącza się do dokumentacji pobytu dziecka w szkole.

28. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych pozyskały informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IV

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez pracownika szkoły

§ 8

29. W przypadku zaobserwowania niepokojących zachowań (działania naruszające nietykalność cielesną i osobistą dziecka tj. szarpanie, bicie, popychanie, wyzywanie, wyśmiewanie, krzyczenie, zmuszanie, podejmowanie czynności o charakterze seksualnym) w relacji pracownik szkoły-dziecko osoba ta ma obowiązek niezwłocznie poinformować o tym dyrektora placówki, w przypadku jego nieobecności – wicedyrektora.

30. Dyrektor zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem podejrzanym o krzywdzenie/dzieckiem w obecności psychologa/prawnego opiekuna dziecka. Informuje pracownika o obowiązku złożenia zawiadomienia do odpowiednich instytucji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia oraz odsuwa pracownika od bezpośredniej pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia zdarzenia.

31. Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

32. W przypadku potwierdzenia podejrzenia, że fakt krzywdzenia miał miejsce na wniosek dyrektora placówki właściwy organ ścigania wszczyna postępowanie zmierzające do ukarania pracownika karą dyscyplinarną, powiadomienie prokuratury, skierowanie sprawy do Komisji Dyscyplinarnej Nauczycieli, a także rozwiązanie stosunku pracy z pracownikiem zatrudnionym na umowę o pracę.

33. Dziecku, które zostało krzywdzone przez pracownika szkoły zapewnione jest wsparcie nauczycieli/psychologa lub innych instytucji zewnętrznych adekwatnie do jego potrzeb.

Rozdział V

Zasady ochrony danych osobowych dziecka

§ 9

34. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO) oraz krajowych przepisów szczegółowych ze szczególnym uwzględnieniem Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, a także Ustawy Prawo Oświatowe i Ustawy o systemie oświaty.

35. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowanie w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.

36. Dane osobowe dziecka są udostępnione wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

36. Pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych dziecka i udostępniania tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego powołanego w trybie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

37. Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.

Rozdział VI

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§10

38. Szkoła, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

§11

39. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie instytucji bez wyraźnej zgody opiekuna dziecka.

40. W celu uzyskania zgody opiekuna dziecka na utrwalanie wizerunku dziecka, pracownik instytucji może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

41. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

§12

42. Upublicznienie przez pracownika szkoły wizerunku dziecka, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo), wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka.

43. Przed utrwaleniem wizerunku dziecka należy dziecko oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

Rozdział VII

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§13

44. Szkoła, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązane podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

45. Na terenie placówki dostęp dziecka do Internetu możliwy jest pod nadzorem pracownika szkoły na zajęciach komputerowych.

46. Nauczyciel ma obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Nauczyciel czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.

47. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.

§ 14

48. Osoba odpowiedzialna za Internet posiada indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z Internetu na terenie instytucji. Pracownik zachowuje login i hasło w tajemnicy. Podobnie indywidualny login i hasło posiada każdy nauczyciel prowadzący zajęcia komputerowe z dziećmi.

49. Szkoła, by zapewnić bezpieczeństwo uczniom korzystającym z Internetu, posiada:

a) oprogramowanie filtrujące treści internetowe;

b) oprogramowanie antywirusowe;

c) oprogramowanie antyspamowe;

50. Wyznaczony pracownik instytucji przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik placówki ustala, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.

51. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik instytucji przekazuje pedagogowi/psychologowi.

52. Pedagog/psycholog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.

53. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze podejrzenia krzywdzenia dziecka.

54. Szkoła prowadzi systematyczne badania ankietowe na temat korzystania uczniów z Internetu.

55. Szkoła prowadzi systematyczną pedagogizację rodziców (spotkania z rodzicami, uświadomienie istniejących zagrożeń, przekazywanie materiałów edukacyjnych)

56. Szkoła organizuje cykliczne spotkania uczniów z dzielnicowym, który przeprowadza prelekcje dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

Rozdział VIII

Monitoring stosowania Polityki

§15

57. Dyrektor placówki wyznacza zespół pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jako podmiot odpowiedzialny za Politykę Ochrony Dzieci w szkole.

58. Zespół, o którym mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za proponowanie zmian w Polityce.

59. Zespół, o którym mowa w pkt. 53, dokonuje podsumowania działań związanych z realizacją Polityki Ochrony Dzieci. Sporządza raport, który dołącza do sprawozdania

rocznego z prac zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Przekazuje go dyrektorowi szkoły i przedstawia Radzie Pedagogicznej.

60. Dyrektor, w porozumieniu z Radą Pedagogiczną szkoły, wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe brzmienie Polityki.

Rozdział IX

Przepisy końcowe

§16

61. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

62. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, uczniów i rodziców, w szczególności poprzez:

- wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników, rodziców i uczniów;
- na stronie internetowej szkoły;
- poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną.